

Stichting Horst en Weide

Smaragdhorst 324, 2592 RX DEN HAAG,
tel. 070 – 3815906, e-mail: aremeeus@ziggo.nl

Voorschoten, donderdag 5 december 2013.

Aan Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Voorschoten,
Postbus 393; 2250 AJ Voorschoten.

Betreft: Bezwaar tegen de ontwerp-omgevingsvergunning “voor het herstellen en aanpassen van de kasteeltuin van kasteel Duivenvoorde” (**registratienummer: W-V13/067 Bagnummer: Z-14861-VS**)

Geacht college!

Onze stichting heeft kennisgenomen van hierboven bedoelde ontwerp-omgevingsvergunning en heeft daartegen grote bezwaren¹.

Onze bezwaren worden onder meer ingegeven door het feit dat in de ontwerpvergunning elke motivering ontbreekt, zowel wat betreft de cultuurhistorische waarden als wat betreft de natuurwaarden van Duivenvoorde. Daarmee wordt ons inziens zowel het motiveringsbeginsel als het zorgvuldigheidsbeginsel ernstig geweld aangedaan.

Cultuurhistorie

Wat in de ontwerpvergunning onder het kopje “Overwegingen” staat zijn geen overwegingen; wat daar staat is slechts een weergave van wat de aanvrager van plan is².

Een groot bezwaar is ook, dat de ontwerpvergunning helemaal niet duidelijk maakt:

- of de voorgenomen werkzaamheden wel een adequaat herstel van “*de historische parkaanleg*” zullen bewerkstelligen,
- ten behoeve van welk “*toekomstig gebruik*” de “*nieuwe elementen*” worden toegevoegd en
- of die werkelijk wel een “*versterking van de beleving van het monumentale park*” zullen betekenen.

Kortom: het doel van de voorgenomen werkzaamheden wordt in de vergunning niet duidelijk gemaakt en dit doel wordt in de ontwerpvergunning derhalve ook niet afgewogen tegen de natuureffecten van de werkzaamheden en het toekomstig gebruik dat daaruit voortvloeit. Bij dit laatste gaat het vooral om de te verwachten toenemende recreatiedruk in de nu nog stille gedeelten van het park.

Wij zijn het zeer eens met de twee “*zwaarwegende bedenkingen*” tegen het plan, die de Commissie Welstand en Cultureel Erfgoed (WCE) noemt in haar verslag van 13 november 2013:

1. De eerste “*zwaarwegende bedenking*” van de commissie houdt in, dat “*de introductie van een tweede waterpartij (...) de oorspronkelijke meer gevarieerde opzet van het landschapspark naar het ontwerp van Zocher (ontkracht)*”, waaraan de commissie toevoegt dat “*Zocher (...) destijds meerdere sferen*

---

¹ Ondergetekenden hebben al sinds het begin van de zestiger jaren natuuronderzoek en cultuurhistorisch onderzoek gedaan en begeleid in Duivenvoorde en omgeving, de eerste ondergetekende als hoofd van de Sectie Milieubiologie van de Universiteit Leiden en de tweede ondergetekende als directeur van de Stichting tot Behoud van Particuliere Historische Buitenplaatsen.

² Overigens is ook de Stichting Duivenvoorde statutair verplicht het landgoed niet alleen als cultuurmonument, maar ook als “*natuurmonument*” te behouden.

binnen het gebied (heeft) gecreëerd, die door de introductie van een nieuwe grotere waterpartij verloren gaat”.

2. De tweede “zwaarwegende bedenking” van de commissie houdt in, dat “*de voorgestelde formele laan met stijkenmerken van de oorspronkelijke formele tuin (...) teveel (contrasteert) met de bospartij en de 19^e eeuwse landschapsstijl van Zoicher*” en dat er op deze manier “*oudere stijkenmerken (worden) teruggebracht die bewust zijn weggehaald in het ontwerp van Zoicher*”.

Dat de WCE later om onduidelijke redenen toch akkoord is gegaan met het plan ondanks het feit dat “*de gevraagde historische onderbouwing (...) niet (is) aangeleverd*”, ontslaat uw college als vergunningverlener uiteraard niet van de verplichting om in de vergunning wèl deugdelijk te motiveren waarom u vergunning verleent voor deze werkzaamheden waar de WCE blijkens het verslag van haar vergadering op 18 november jl. nog steeds “*bezwaren*” en “*bedenkingen*” tegen had.

Dat er voor deze beide anachronismen (“*de introductie van een tweede waterpartij*” en “*de voorgestelde formele laan*”) geen bos hoeft te worden gekapt, zoals elders in het dossier wordt vermeld, is volkomen onjuist (zie het beeld op pagina 4). Dit is eens te bezwaarlijker, omdat het doel van de “*tweede waterpartij*” in de Koude Hoek en het doel van de “*formele laan*” dwars door de Peer en aansluitend op de Veurseweg nergens in het dossier wordt verduidelijkt, ook niet in de ontwerpvergunning.

Natuurwaarden

In de ontwerpvergunning wordt niet ingegaan op de mogelijke natuureffecten van de werkzaamheden en het gebruik dat daarop zal volgen. Daardoor kunnen de beoogde effecten van de werkzaamheden niet worden afgewogen tegen de natuureffecten daarvan³. De Natuurtoets van Tauw in het dossier schiet helaas schromelijk tekort als zorgvuldige voorbereiding van uw besluit en als zorgvuldig onderzoek naar de feiten en belangen. Daarmee is het zorgvuldigheidsbeginsel in het geding.

Uit de Natuurtoets van Tauw blijkt vooral, dat de opstellers Duivenvoorde niet kennen. De Natuurtoets telt wel 34 pagina's plus bijlagen, maar is primair gebaseerd op (deels onvolledige en achterhaalde, deels tien jaar oude of nog oudere) gegevens van derden en is verder gebaseerd op basis van zegge en schrijven één “*oriënterend veldbezoek*” op 6 maart 2009 (wat te vroeg in het voorjaar is om de feitelijke aanwezigheid van veel soorten planten en dieren met zekerheid te kunnen vaststellen). De Natuurtoets blijkt vooral te gaan over planten en dieren die op Duivenvoorde voor zouden **kunnen** komen⁴.

Ook de opstellers hebben het op pagina 17 zelf over de vraag “*welke soorten in of in de nabije omgeving van het plangebied mogelijk voor kunnen komen*” (vetgedrukte van ons). Op pagina 24 menen zij bijvoorbeeld, dat “*het waarschijnlijk is^{sic!} dat op het landgoed bomen met holten voorkomen die als verblijfplaats voor vleermuizen dienen*” (vetgedrukte van ons). Op dezelfde pagina stellen de opstellers - waar het over vogels gaat - tamelijk parmantig, dat één veldbezoek “*geen volledige inventarisatie*”^{sic!} betreft en trekken ze op grond daarvan de “*conclusie*”, dat “*de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen zoals spechtenholten, reigerbomen en roofvogelnesten (...) daardoor niet op voorhand uit te sluiten (zijn)*” (vetgedrukte van ons).

De opstellers van de Natuurtoets blijken onbegrijpelijk optimistisch over de natuureffecten van de werkzaamheden. Zo wordt gemakshalve - d.w.z. zonder enige bewijsvoering en zonder rekening te houden met de specifieke plaatselijke omstandigheden of het gebruik van de aan te leggen voorzieningen - op pagina 26, 27 en 28 bijvoorbeeld gesteld,

- dat een ontheffing voor het vernietigen van Eekhoornnesten wel zal worden verleend, “*omdat voldoende oude bomen overblijven die geschikt zijn als nestgelegenheid voor de Eekhoorn*”,
- dat een ontheffing voor het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen wel zal worden verleend, “*omdat voldoende oude bomen aanwezig blijven die als verblijfplaats kunnen dienen*”,

---

³ Als het graven van de nieuwe waterpartijen moet plaatsvinden met een gesloten grondbalans en de vrijkomende grond dus ter plaatse verwerkt moet worden, zullen ook de natuureffecten daarvan (op de vegetatie bijvoorbeeld) in de vergunning aan de orde moeten komen.

⁴ Dit is helaas een algemeen verschijnsel. Heel vaak worden Natuurtoetsen tegenwoordig, net als de onderhavige, op (onvolledige en/of achterhaalde) gegevens van derden en op één enkel veldbezoek gebaseerd. De kwaliteit van Natuurtoetsen is hierdoor aan inflatie onderhevig. Dat soort Natuurtoetsen vormen dan ook geen deugdelijke basis voor de besluitvorming.

- dat een ontheffing voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels c.q. een ontheffing voor broedvogels niet nodig is als de werkzaamheden starten voor het broedseizoen. Hierbij wordt zonder enige bewijsvoering de redenering gevolgd dat dan “*vogels ergens anders gaan broeden en niet worden verstoord door de werkzaamheden*”. Hierbij wordt volkomen voorbijgegaan aan het feit, dat een aantal schuwe roofvogels nu bijvoorbeeld juist in de stille gedeelten van het park broedt (waar nu geen bezoekers mogen komen), dat daar juist de meeste werkzaamheden zullen plaatsvinden, dat daar juist de recreatiedruk zal toenemen en dat “*ergens anders*” broeden (op de plekken die nu al druk zijn) dus geen optie is.

Her en der wordt in de Natuurtoets - helaas ook weer zonder een spoor van bewijs en zonder in te gaan op het gebruik van de aan te leggen voorzieningen - zelfs beweerd, dat de voorgenomen werkzaamheden het parkachtige karakter van het plangebied zullen versterken en **daardoor** een goed leefgebied en goede foerageergebieden voor een aantal soorten zullen opleveren.

Ook de “*Conclusie*” van de opstellers, dat “*de herinrichting (...) de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS (versterkt)*”, heeft meer weg van een onbewezen stelling dan van een conclusie op basis van degelijk onderzoek. De opstellers maken niet duidelijk hoe de EHS wordt versterkt doordat “*de vormgeving van het bos wordt verbeterd*”, doordat “*zichtassen en de lanenstructuur worden hersteld*”.

De Natuurtoets schiet al met al dus schromelijk tekort als zorgvuldige voorbereiding van uw besluit en als zorgvuldig onderzoek naar de feiten en belangen. In de ontwerpvergunning had uw college moeten ingaan op de mogelijke natuureffecten van de werkzaamheden en het gebruik dat daarop zal volgen. In het verlengde daarvan had uw college in de ontwerpvergunning ook een afweging moeten maken van de beoogde effecten van de werkzaamheden tegen de natuureffecten daarvan. Die afweging moet dus alsnog gemaakt worden om tot een behoorlijke besluitvorming te kunnen komen.

Samenvattend adviseren wij u in de ontwerpvergunning:

- duidelijk te maken of de voorgenomen werkzaamheden wel een adequaat herstel van “*de historische parkaanleg*” zullen bewerkstelligen, ten behoeve van welk “*toekomstig gebruik*” de “*nieuwe elementen*” worden toegevoegd en of die werkelijk wel een “*versterking van de beleving van het monumentale park*” zullen betekenen; kortom: het doel van de voorgenomen werkzaamheden duidelijk te maken,
- deugdelijk te motiveren waarom u vergunning verleent voor werkzaamheden waar de WCE blijkens het verslag van haar vergadering op 18 november jl. nog steeds “*bezwaren*” en “*bedenkingen*” tegen had (“*de introductie van een tweede waterpartij*” en “*de voorgestelde formele laan*”),
- aan te tonen dat voor deze en andere werkzaamheden geen bos hoeft te worden gekapt,
- het doel van de voorgenomen werkzaamheden af te wegen tegen de natuureffecten van de werkzaamheden (inclusief grondverzet) en het toekomstig gebruik dat daaruit voortvloeit, waarbij het vooral gaat om de te verwachten toenemende recreatiedruk in de nu nog stille gedeelten van het park.

Wij adviseren u de gevraagde vergunning niet te verlenen als aan deze eisen niet kan worden voldaan.

Omdat wij het dossier in feite pas 6 dagen na ons verzoek om inzage daarvan⁵ konden inzien en we dus bijzonder weinig tijd hadden om het dossier te bestuderen en daarop een passende reactie te schrijven, behouden wij ons het recht voor ook na het sluiten van de tervisieleggingstermijn op vrijdag 6 december as. met aanvullende argumentatie te komen.

Uiteraard graag bereid tot nadere toelichting, met vriendelijke groet en hoogachting namens het bestuur van de Stichting Horst en Weide, mede namens het bestuur van de Stichting Behoud Stad, Natuur en Landschap Rijnland,

W.J. ter Keurs
Bestuurslid

C.H. Krantz,
bestuurslid

⁵ Het verzoek om inzage van het dossier deden we op 28 november jl.. We konden het dossier pas inzien op 3 december jl.. De ambtenaren die ons te woord stonden konden het dossier eerder namelijk niet vinden.

